

III Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». – El Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili i l'Equip de Recerca en Llengua, Estructura i Ús van organitzar a Tarragona, entre els dies 16 i 19 de desembre de 2008, el III Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra», una activitat acadèmica que es va encetar l'any 1998, tot commemorant el 50è aniversari de la mort de la figura més rellevant del procés de codificació de la llengua catalana. La segona edició es va celebrar l'any 2003 i fou l'edició que va marcar la continuïtat de la proposta congressual. I assumint el caràcter quinquennal, a les acaballes del 2008 es va donar el tret de sortida d'un col·loqui internacional que hauria de propiciar la consolidació de la referencialitat de la universitat organitzadora en la temàtica que ens ocupa.

Deu anys des de la primera edició permeten ja una certa perspectiva. Una perspectiva on les publicacions derivades dels col·loquis anteriors s'han anat fent ben presents en el nostre àmbit del coneixement. Ens referim als dos volums del primer congrés, amb el títol «La lingüística de Pompeu Fabra» (una coedició de la URV amb l'IIFV) i el volum «Entorn i vigència de l'obra de Fabra», del segon congrés, editat per Cossetània Edicions.

La proposta fundacional manté encara una vigència plena. Per tant, l'objectiu central fou l'estudi de l'obra de Pompeu Fabra. Un estudi crític, acadèmicament solvent, que va defugir els plantejaments hagiogràfics i que, en segona instància, ens va projectar a una anàlisi rigorosa de la normativa de la llengua catalana.

El col·loqui també va oferir una mirada sociolingüística. Una mirada que ens va situar en l'àmbit de la planificació del corpus lingüístic. Una mirada que va incardinar la norma en la societat destinatària. Una societat que, en els temps actuals, ha de donar resposta comunicativa a un repertori lingüístic molt més complex. Dit a la manera de Lamuela i Murgades, actualment la «fauna plumífera» no és l'única dipositària, ni tan sols la més important, d'un univers comunicatiu on l'oralitat ha pres una dimensió molt destacada. La norma, doncs, pren sentit en el procés general d'estandardització de la llengua catalana. Un procés, tot siga dit de passada, de gran transcendència en el marc global de la normalització lingüística.

També es va voler incorporar una dimensió contrastiva amb d'altres codificacions romàniques. L'experiència sarda fou objecte d'atenció de la ponència de Diegu Corraïne; i una visió global d'altres realitats lingüístiques ens l'aportà el Professor Claus Pusch.

L'arquitectura del col·loqui va prendre suport en set ponències marc encomanades a prestigiosos especialistes (Joaquim Rafel, Joan Julià, Jordi Ginebra, Sebastià Bonet, Kalman Faluba i els citats anteriorment) i una taula redona dedicada a la qualitat lingüística als mitjans de comunicació, sens dubte un tema de rabiosa actualitat.

En l'àmbit de les comunicacions, es van presentar 39 propostes, validades pel comitè científic, que van tenir l'oportunitat de ser sotmeses a la consideració dels assistents en sessions duals. Comunicacions que van abordar els diferents nivells d'anàlisi lingüística: el foneticofonològic, el morfosintàctic i el lexicosemàntic; i aportacions vinculades a la historiografia lingüística.

Tot plegat va conformar un abordatge multidimensional a l'objecte d'estudi del col·loqui. Un programa d'autèntica excel·lència, que va permetre als assistents gaudir de tres dies intensos de treball i de debat.